

OPPE BRIK: NATUUR IN HET HART VAN DE WIJK

GROEN IS DE BASIS VOOR EEN GEZONDE LEEFOMGEVING. VANUIT DIE GEDACHTE RESERVEERDE DE GEMEENTE BEESEL IN LIMBURG EEN RIANT GEBIED VOOR EEN PARK IN HET HART VAN EEN NIEUWE WIJK.

De naam Oppe Brik is een verwijzing naar de voormalige brikkenbakkerij op het terrein in Beesel en de nieuwe wijk is in elk opzicht een ambitieus en toonaangevend project. Deze plek nodigt uit tot bewegen en ontspannen. "Alles ademt duurzaamheid in Oppe Brik," vertelt Luc Drost, projectleider bij de gemeente voor de nieuwe wijken. "Zo zijn de 150 woningen allemaal nul-op-de-meterwoningen of dito appartementen. Daarmee bevindt Beesel zich in de voorhoede van de energietransitie. Alle speel- en sierelementen in de openbare ruimte zijn gemaakt van hergebruikt of herbruikbaar materiaal. Staal uit de oude fabriek die hier stond werd gebruikt voor pergola's. Menggranulaat en gebakken klinkers vormen nu de paden. Het zijn mooie verwijzingen naar het verleden van de plek. Voor vleermuizen die in de oude fabrieksgebouwen huisden werd direct een groot vleermuishotel gebouwd en ingericht."

TEKST: MIRANDA KOFFIJBERG, REDACTEUR EN ADVISEUR BIJ COMMUNICATIEBUREAU DE LYNX

Gezondheid als ontwerpprincipes

De gemeente besloot in 2013 het terrein dat vrijkwam door sloop van de fabriek zelf te ontwikkelen voor wonen, werken en onderwijs. "Uitgangspunt was niet de maximalisatie van de winst door de grondexploitatie, maar de leefbaarheid voor de inwoners," zegt verantwoordelijk wethouder Debbie Heesakkers. "In Beesel hebben we het thema gezondheid hoog in het vaandel staan. We wilden dit thema leidend laten zijn in het ontwerp van de nieuwe wijk." De voorkeur voor dit thema komt voort uit de relatief grote verspreiding van obesitas in Limburg. Meer dan helft van de Limburgse bevolking draagt teveel kilo's met zich mee. Vooral onder kinderen ligt het percentage ver boven het landelijk gemiddelde.

Natuur naast de deur

Van NL Greenlabel kreeg Beesel het advies om met die ambitie te kiezen voor een groot park waar jong en oud kan bewegen, ontspannen en genieten van gebiedseigen natuur. Debbie Heesakkers: "Beesel heeft al een mooie groene omgeving, maar met het park halen we de gezonde natuur letterlijk voor de deur van de bewoners en van de geplande vmbo/havo-school voor 550 scholieren in de wijk." De school zal

Een impressie van de nieuwe wijk Oppe Brik.

WETHOUDER DEBBIE
HEESAKKERS

De voormalige brikkenbakkerij op het terrein in Beesel.

GREEN DEAL 1.000 HECTARE NIEUWE STEDELIJKE NATUUR

Oppe Brik is een sleutelproject binnen de Green Deal 1.000 hectare Nieuwe Stedelijke Natuur. Initiatiefnemers van deze Green Deal zijn een consortium van natuurorganisaties, bedrijven en de overheid. Het doel is om met minstens 40 gemeenten 1.000 hectare nieuwe stedelijke natuur te creëren. Deelname geeft recht op gratis advies en/of pr. Voor meer informatie, kijk op: www.nieuwestedelijkenatuur.nl

NL Greenlabel
Megchelen
T 088 100 1810
www.nlgreenlabel.nl
Vakbeurs Openbare Ruimte:
Collegezaal NL Greenlabel

worden ingepast in de voormalige monumentale fabriekspanden. Daarnaast werkt Beesel samen met de Universiteit van Maastricht om de keuze voor gezonde voeding en een gezonde leefstijl te stimuleren. Het park en de school vormen daarbij een belangrijke factor.

Bloemenweides en wadi's

Het park, tevens ontworpen door NL Greenlabel, ligt er inmiddels. Luc Drost: "Het is een supermooi gezicht: de bloemenweides, de wadi's, het geaccidenteerde terrein en de bijzondere padenstructuur. We betrekken de gebruikers ook actief bij de verdere inrichting. Met leerlingen van de vmbo/havo-school gaan we een brug over een wadi bouwen en leggen we een free-run obstakelcours aan in het park. Die free-run is een wens die we bij hen hebben opgehaald."

Hechte relatie tot de plek

In feite heb ik een park ontworpen dat nog niet is," zegt ontwerpster Margriet Naaijer-Los van NL Greenlabel. "De scholieren maken bijvoorbeeld straks het ontwerp voor de brug over de wadi, anderen gaan het dan zelf bouwen. Verder is voorgesteld om zoveel mogelijk materialen te gebruiken die al in de omgeving beschikbaar zijn, zoals bomen en metalen balken uit de fabriek. Daardoor ontstaat een park met een hechte relatie tot de plek. Kinderen worden uitgedaagd om zelf een speelsituatie te scheppen. Ouders en buurtbewoners denken en bouwen mee aan het park. De basis is ontworpen als een landschapspark dat in de loop van de tijd nog meer kleur krijgt zal. Dit is echt een proces dat van onderop komt."

Landschapsontwerper Nico Wissing van NL Greenlabel was verantwoordelijk voor het hoofdontwerp. Hij benadrukt de verbinding van het park met de geschiedenis van Beesel. "Plekken zoals deze zijn goud waard. De jeugd ziet waar opa en oma gewerkt hebben met bloed, zweet en tranen; de oude keramische fabriek staat er nog. De jeugd ziet haar eigen roots waar we op voortbouwen. De verhalen blijven leven. Er komt geen nieuwe leeflaag op de grond hier, maar wel tientallen soorten inheemse planten, ruig gras, (on)kruiden, wilde bloemen en gewassen die hier van oudsher voortkomen."

Binnen het budget

"De nieuwe wijk Oppe Brik kwam snel tot stand; het bestemmingsplantraject duurde slechts 1,5 jaar", vertelt Luc Drost. De aanlegkosten van het biodiverse park, met aantoonbaar duurzame elementen daarin, bleven binnen het geraamde budget. "Door kritisch te zijn op het ontwerp en goed samen te werken met alle betrokken partijen voor de aanleg en uitvoering van het park, zijn we ruimschoots binnen het budget gebleven."

Advies: zet een ambitie neer!

De nog piepjonge duurzame wijk kan zich verheugen in belangstelling van andere gemeenten. In vele opzichten is Oppe Brik immers een buitengewoon project. Voor zijn collega's elders in het land heeft Luc Drost het advies om een hoge, duurzame en groene ambitie neer te zetten. "Durf tegen de stroom in te roeien, laat zien dat het kan. We doen het in de gemeente Beesel gewoon anders."

